

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 123/2018-7

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 15. februára 2018 predbežne prerokoval sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného advokátom doc. JUDr. Ľubomírom Fogašom, CSc., advokátska kancelária, Kýčerského 5, Bratislava, vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava V v konaní vedenom pod sp. zn. 3 CbZm 62/2015 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDAKOVANÉ] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 5. decembra 2017 doručená sťažnosť [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľ“) vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Bratislava V (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 3 CbZm 62/2015.

2. Zo sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ je ako žalobca stranou súdneho konania vedeného na okresnom súde pod sp. zn. 3 CbZm 62/2015, ktorého predmetom sú peňažné nároky sťažovateľa ako zmenkového veriteľa vyplývajúce zo zmenky t. č. predloženej okresnému súdu. Sťažovateľ uvádza, že toto súdne konanie nielenže nie je ku dňu podania tejto sťažnosti právoplatne skončené, ale v súdnom konaní nebolo ku dňu podania tejto sťažnosti vykonané ani len jedno pojednávanie a termín pojednávania stále nie je určený. Závažnosť následkov, ktoré z nečinnosti súdu vyplývajú pre sťažovateľa, ešte viac znásobuje podľa jeho slov skutočnosť, že nečinnosť súdu vytvorila pre zmenkovo zaviazané osoby dostatočný priestor pre zbavovanie sa majetku do miery, že ani prípadný (no pravdepodobný a predpokladaný) úspech v konaní nemusí pre sťažovateľa viesť k reálnemu vymoženiu uplatňovaného peňažného nároku

2.1 Sťažovateľ opisuje priebeh konania sp. zn. 3 CbZm 62/2015 takto:

„Dňa 13. 2. 2015 podal sťažovateľ cestou svojho právneho zástupcu návrh na vydanie zmenkového platobného rozkazu (o zaplatenie 82 984,80 EUR s príslušenstvom). Toto konanie je vedené pod sp. zn. 3 CbZm 62/2015 a vec je pridelená sudkyňi Mgr. Martine Hrušovskej, PhD.

Dňa 12. 6. 2015 vydal zmenkový platobný rozkaz č. 3 CbZm 62/2015-31, ktorý bol právnenému zástupcovi sťažovateľa doručený 24. 6. 2015.

Dňa 14. 10. 2015 boli právnenému zástupcovi sťažovateľa doručené námietky žalovaného v 1. rade a žalovanej v 2. rade, obidvaja zastúpený Advokátskou kanceláriou [REDACTED] & partners, s.r.o.

Dňa 28. 10. 2015 sa sťažovateľ, v nadväznosti na výzvu súdu, k týmto námietkam v stanovenej lehote písomne vyjadril.

V roku 2016 okresný súd vo veci samej nekonal vôbec.

Dňa 3. 1. 2017 bolo právnenému zástupcovi sťažovateľa doručené predvolanie na pojednávanie, ktoré súd stanovil na 23. 2. 2017. Predvolanie na pojednávanie je datované 19. 12. 2016 a ako vyplýva aj zo skutočností uvedených v súdnom spise, pokyn sudcu na určenie termínu pojednávania bol daný 19. 4. 2016.

Dňa 14. 2. 2017 bolo právnenému zástupcovi sťažovateľa (elektronicky/e-mailom) doručené oznámenie o zrušení uvedeného pojednávania a to z dôvodu neprítomnosti

zákonného sudcu. Ako však vyplýva zo súdneho spisu, žalovaní cestou svojho právneho zástupcu požiadali o odročenie pojednávania z dôvodu dlhodobo plánovanej zahraničnej dovolenky právneho zástupcu v termíne počas jarých prázdnin v Bratislavskom kraji.

Dňa 27. 2. 2017 podal sťažovateľ podľa § 62 ods. 1 zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov sťažnosť na postup okresného súdu.

Dňa 14. 3. 2017 bolo právnemu zástupcovi sťažovateľa doručené stanovisko predsedu okresného súdu JUDr. Dušana Srogončika, podľa ktorého bolo pojednávanie stanovené na 23. 2. 2017 zrušené pre zdravotné dôvody a dlhotrvajúcu práceneschopnosť zákonného sudcu s tým, že vo veci je vytýčený termín pojednávania na 14. 6. 2017, na ktorý bude sťažovateľ predvolaný.“

2.2 Sťažovateľ namieta, že dosiaľ nebol predvolaný na nijaké pojednávanie. Pojednávanie, ktorého termín bol údajne nariadený na 14. jún 2017, sa podľa vyjadrenia sťažovateľa nekonalo, resp. podľa informácie zo súdu na tento deň (ani žiadny iný) pojednávanie v tejto veci nebolo nariadené. Sťažovateľ sa o tejto skutočnosti dozvedel len preto, že napriek informácii priamo od predsedu okresného súdu mu nebolo doručené predvolanie na toto (údajne nariadené) pojednávanie, vec mu bola vzhľadom na blížiaci sa termín „podozrivá“ a dopytoval sa na ňu na okresnom súde. Zo strany okresného súdu však nebola podľa slov sťažovateľa vyvinutá nijaká procesná aktivita.

2.3 Podľa sťažovateľa z už uvedených skutočností vyplýva, že hoci sa súdne konanie začalo pred približne 33 mesiacmi, okresný súd dosiaľ nedokázal zabezpečiť ani len jedno verejné prerokovanie veci a vzhľadom na doterajšiu skúsenosť je možné dôvodne predpokladať, že najbližšie mesiace k takémuto prerokovaniu veci ani len nedôjde. Z už uvedenej chronológie, ako aj z obsahu súdneho spisu podľa mienky sťažovateľa vyplýva, že činnosť, resp. nečinnosť okresného súdu vykazuje znaky „absolútneho“ priet'ahu, keď okresný súd vo veci vôbec nekonal (napr. prakticky celý rok 2016) a z pohľadu sťažovateľa neurobil v tomto konaní vôbec nijaký pokrok. Posledné právne relevantné podanie vo veci samej urobil sťažovateľ pred viac ako 2 rokmi (vyjadrenie k námietkam).

2.4 Sťažovateľ je presvedčený, že uvedeným postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 3 CbZm 62/2015 bolo porušené jeho základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ako aj jeho právo na prejednanie záležitosti súdom v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

3. S poukazom na uvedenú argumentáciu sťažovateľ ústavnému súdu navrhol vydať tento nález:

„Okresný súd Bratislava V v konaní vedenom pod sp. zn. 3CbZm/62/2015 porušil základné právo [REDAKOVANÉ] na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, ako aj jeho právo na prerokovanie veci súdom v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

Okresnému súdu Bratislava V v konaní vedenom pod sp. zn. 3CbZm/62/2015 prikazuje konať bez zbytočných prietáhov.

[REDAKOVANÉ] priznáva primerané finančné zadostučinenie v sume 5.000,- EUR, ktoré je Okresný súd Bratislava V povinný vyplatiť do jedného mesiaca od právoplatnosti tohto nálezu.

Okresný súd Bratislava V je povinný nahradiť [REDAKOVANÉ] trovy konania vo výške 1.427,36 EUR vrátane DPH do 15 dní od právoplatnosti tohto nálezu na účet advokáta doc. JUDr. Lubomíra Fogaša, CSc...“

II.

4. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd

návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

III.

5. Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy má každý právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru má každý právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom.

5.1 Účel základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov vymedzil ústavný súd vo svojej skoršej judikatúre tak, že „účelom práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia štátneho orgánu“ (II. ÚS 26/95). Základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je príkazom pre všetky štátne orgány na také konanie, ktoré vytvára právnu istotu pre subjekty práva. Základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zákonodarca zabezpečuje prostredníctvom procesno-právnych inštitútov, ktoré sú štátne orgány vrátane všeobecných súdov povinné efektívne a vecne správne využívať.

5.2 Je však prirodzené a ústavný súd to už vo svojej judikatúre zdôraznil, že každé namietané porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy sa skúma vždy s ohľadom na konkrétne okolnosti prípadu a ústavný súd akcentuje tri základné kritériá v súvislosti s namietanými prietahmi v konaní pred všeobecnými súdmi: zložitosť veci, správanie účastníkov konania a postup súdu (porov. napr. I. ÚS 3/00 alebo I. ÚS 7/02). Medzi kritériá, na ktoré ústavný súd tiež prihliada pri svojom rozhodovaní, patrí aj predmet sporu

v posudzovanom konaní a význam sporu pre sťažovateľa (porov. napr. II. ÚS 32/02 alebo I. ÚS 19/00). Napokon ústavný súd taktiež prihliada v konkrétnom prípade na čas trvania konania (porov. napr. I. ÚS 92/97), resp. na celkovú dĺžku konania (porov. napr. III. ÚS 123/02). Obdobne i Európsky súd pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) vo vzťahu k právu na prejednanie veci v primeranej lehote v zmysle čl. 6 ods. 1 dohovoru skúma primeranosť lehoty (reasonable time) konania v rámci konkrétnych okolností prípadu aplikujúc pritom štyri základné kritériá pre posúdenie primeranosti danej lehoty: zložitosť veci, správanie sa sťažovateľa, postup štátnych orgánov a význam sporu pre sťažovateľa (pozri napr. Sürmeli v. Nemecko, č. 75529/01, rozhodnutie ESLP z 8. 6. 2006, bod 128; Frydlander v. Francúzsko, č. 30979/96, rozhodnutie ESLP z 27. 6. 2000, bod 43).

5.3 Ústavný súd však poukazuje na svoje predchádzajúce rozhodnutia, v ktorých opakovane vyslovil, že ojedinelá nečinnosť súdu hoci aj v trvaní niekoľkých mesiacov sama osebe nemusí ešte zakladať porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (pozri napr. III. ÚS 91/04 alebo II. ÚS 129/06) a že nie každý zistený prietah v súdnom konaní má nevyhnutne za následok porušenie práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (pozri napr. I. ÚS 46/01, III. ÚS 92/03 alebo I. ÚS 149/02, príp. III. ÚS 372/09). Na kratšie obdobia nečinnosti všeobecného súdu ústavný súd spravidla prihliada len vtedy, keď sa vyskytli opakovane a zároveň významným spôsobom ovplyvnili celkovú dĺžku súdneho konania (rovnaké závery ústavný súd vyslovil taktiež napr. v III. ÚS 199/02 alebo I. ÚS 57/01).

5.4 V duchu záverov deklarovanych v predchádzajúcom bode ústavný súd napríklad v minulosti nepovažoval postup všeobecného súdu v sporovom konaní po uplynutí jedného roka od podania žaloby na tomto súde do podania sťažnosti ústavnému súdu za taký postup, ktorý by bolo možné kvalifikovať ako prietahy v konaní takej intenzity, ktorá by zakladala porušenie práva zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy (pozri IV. ÚS 147/04). Z najnovšej judikatúry možno odkázať na uznesenie sp. zn. II. ÚS 715/2017, ktorým ústavný súd odmietol z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti sťažnosť na porušenie práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov, keďže ústavný súd vyhodnotil dĺžku nečinnosti súdu od 11. marca 2015 do 22. septembra 2017 (do podania sťažnosti ústavnému súdu), t. j. 30

mesiacov, ako dĺžku, ktorá nesignalizuje porušenie označeného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov. Ústavný súd uviedol: „*Pri rozhodovaní ústavný súd vychádza aj z charakteru... konania... Skutočnosť, že v posudzovanej veci nedošlo dosiaľ k fakultatívnemu nariadeniu pojednávania, resp. k iným úkonom zistiteľným z pohľadu sťažovateľa, ešte samo osebe neznamená, že odvolací súd je vo veci úplne nečinný. Ústavný súd aj preto nevyhodnotil doterajšiu dĺžku odvolacieho konania od predloženia veci odvolaciemu súdu (11. marca 2015, pozn.) do podania tejto sťažnosti (22. septembra 2017, pozn.) za nezlučiteľnú so základným právom podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a právom podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. K takémuto záveru ústavný súd dospel aj s prihliadnutím na krajským súdom oznámený predpokladaný termín rozhodnutia vo veci (december 2017, pozn.)... Po preskúmaní sťažnosti a postupu krajského súdu v napadnutom konaní ústavný súd dospel k záveru, že doterajšia dĺžka napadnutého odvolacieho konania nesignalizuje nečinnosť v ústavne relevantnej intenzite, na základe ktorej by po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie bolo možné vysloviť porušenie sťažovateľom označených práv. Ústavný súd preto sťažnosť sťažovateľa pri predbežnom prerokovaní odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.*“

5.5 Prístup ústavného súdu nie je špecifickým ani z komparatívneho pohľadu zohľadňujúc najmä judikatúru ESLP. Medzi mnohými možno poukázať na viaceré rozhodnutia ESLP, v zmysle ktorých ESLP v súvislosti s právom na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru s ohľadom na ojedinelú nečinnosť súdu členského štátu a charakter súdneho konania toleroval napr. 20 mesiacov nečinnosti odvolacieho súdu, kým rozhodol o odvolaní sťažovateľa (pozri *Cesarini v. Taliansko*, č. 11892/85, rozhodnutie ESLP z 12. 10. 1992, body 20-21) alebo 28 mesiacov trvajúce obdobie nečinnosti súdu (od podania žaloby do výzvy súdu k jej doplneniu) v rámci civilného konania (pozri *Dostál v. Česká republika*, č. 52859/99, rozhodnutie ESLP z 25. 5. 2004, body 192-193).

6. Aplikujúc popísané východiská na vec sťažovateľa ústavný súd vyhodnotil ako nečinnosť okresného súdu obdobie celého roka 2016 a obdobie 11 mesiacov roka 2017 (do podania sťažnosti ústavnému súdu), teda spolu obdobie 23 mesiacov nečinnosti. Ústavný súd nepokladal obdobie roka 2015 (od podania sťažovateľom podaného návrhu na

vydanie zmenkového platobného rozkazu 13. februára 2015 do konca roka 2015) za obdobie nečinnosti okresného súdu, keďže v tomto období okresný súd jednak vydal 12. júna 2015 zmenkový platobný rozkaz č. k. 3 CbZm 62/2015-31, ktorý bol právnenému zástupcovi sťažovateľa doručený 24. júna 2015, ako aj doručoval sťažovateľovi námietky žalovaných a sťažovateľ mal priestor na podanie vyjadrenia k námietkam. Toto obdobie nemožno pripísať na ťarchu okresného súdu.

6.1 Zohľadniac (i) sťažovateľom opísaný skutkový stav a chronológiu úkonov v predmetnom konaní, (ii) charakter skutkového stavu, (iii) posudzované kritériá v konaní o sťažnosti pre namietané porušenie práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov a (iv) ustálenú judikatúru ústavného súdu ústavný súd konštatuje, že výsledné namietané obdobie nečinnosti okresného súdu v predmetnom konaní nemožno posúdiť ako prietahy takej intenzity, ktoré by zakladali porušenie sťažovateľovho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy alebo porušenie jeho práva na prejednanie veci v primeranej lehote zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru.

6.2 Ústavný súd na základe uvedených dôvodov sťažnosť sťažovateľa pri predbežnom prerokovaní odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

7. Pre úplnosť ústavný súd dodáva, že toto rozhodnutie nebráni sťažovateľovi obrátiť sa opätovne so sťažnosťou na ústavný súd, ak by v budúcnosti okresný súd v napadnutom konaní sp. zn. 3 CbZm 62/2015 konal s neodôvodnenými prietahmi.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 15. februára 2018